

Аллоҳнинг ғазабига учраган махлуқ

19:50 / 02.09.2019 3962

Инсон учун бахтли ҳаёт манбаини излашдан олдин ўша инсон деган зотнинг асли, ҳақиқати, мақоми, масъулияти ва бошқа унга оид тушунчалар ҳақида бир тўхтамга келиб олиш керак бўлади.

Баъзи бир «илмий» назарияларда, инсон – меҳнат натижасида ривожланиб қолган маймун, дейилади.

Шунингдек, инсон гуноҳ қилиб қўйиб, Аллоҳнинг ғазабига учраган махлуқ. У бу дунёда фақат ўша гуноҳини ювиш учунгина юрибди, у ўзини қанча кўпроқ қийнаса, тарки дунё қилса, шунчалик ўзига яхши бўлади, деганлар ҳам бор.

Ислом ақийдасига кўра эса инсон Аллоҳ Ўз қўли билан яратган, Ўз руҳидан жон пуфлаган, махлуқотларнинг афзали ва мукаррами этган, ер юзида

Ўзининг ўринбосари қилиб қўйган олийжаноб бир зотдир.

Аллоҳ таоло инсонни Ўз қўли билан яратгани ҳақида хабар бериб, Қуръони Каримнинг Сод сурасида қуйидагиларни айтади:

﴿الْعَالِينَ مِنْ كُنْتِ أُمَّ اسْتَكْبَرَتْ بِيَدِي خَلَقْتُ لِمَا تَسْجُدُ أَنْ مَنَعَكَ مَا يَتَّيَّبِلِسُ قَالَ

«Эй иблис, Ўз қўлим билан яратган нарсага сажда қилишингдан сени нима ман қилди? Мутакаббирлик қилдингми?! Ёки олий даражалилардан бўлдингми?!» деди» (75-оят).

Ҳа, Аллоҳ таоло инсонни Ўз қўли билан яратгандир. Уни улуғлаб фаришталарни унга сажда қилишга амр қилгандир. Инсонга сажда қилмаган иблисни итоб қилиб, Ўз даргоҳидан қувгандир.

Аллоҳ таоло Сажда сурасида инсоннинг яратилиши ҳақида хабар бериб айтади:

رُوحِهِ مِنْ فِيهِ وَنَفَخَ سَوْفَهُ ثُمَّ

«Сўнгра уни ростлади ва унинг ичига Ўз руҳидан пуфлади» (9-оят).

Яъни Аллоҳ таоло унинг ичига Ўз руҳидан жон пуфлади. Инсон учун бундан улуғ шараф бўлиши мумкин эмас.

Ҳа, инсоннинг яратилишини, шакли шамоилини Аллоҳ таолонинг Ўзи тўғрилагандир ва унга жонни Ўз руҳидан пуфлагандир.

Аллоҳ таоло инсонни яратишидан кўзлаган мақсади ҳақида фаришталарга қилган хитобини Бақара сурасида қуйидагича баён қилади:

خَلِيفَةً الْأَرْضِ فِي جَاعِلٌ إِنِّي لِلْمَلَكَةِ رَبُّكَ قَالَ وَإِذْ

«Эсла, вақтики Роббинг фаришталарга: «Албатта, Мен ер юзида халифа қилмоқчиман», – деди» (30-оят).

Ушбу оятдан Аллоҳ таоло Одамнинг Ўзининг ер юзидаги ўринбосари – халифаси бўлишини ирода этгани маълум бўляпти. Демак, инсонга улкан ишонч билдирилган, у улуғ Аллоҳнинг халифаси бўлишдек олий мақомга лойиқ кўрилган. Бундай марҳаматнинг ўзига яраша буюк масъулияти ҳам бўлади. Инсон шуни англаган ҳолда, уни халифа қилиб қўйган Зотнинг топшириқларини бажармоғи, яратган Зот унга муносиб кўрган олий

мақомга доғ туширмасликка ҳаракат қилмоғи керак.

Инсон Аллоҳ таоло томонидан яратилган мавжудотларнинг гултожидир. Дунёдаги қолган барча нарсаларни Аллоҳ таоло инсон фойдаси учун яратгандир.

Қуръони Карим бу ҳақда ҳам очиқ-ойдин баёнот беради. Аллоҳ таоло Жосия сурасида қуйидагиларни айтади:

﴿يَنْفَكُّوْنَ لِقَوْمٍ لَّا يَذَّكَّرُ فِيْ اِنَّ مِنْهُ جَمِيعًا اَلْاَرْضِ فِيْ وَمَا اَلْسَمَوَاتِ فِيْ مَا لَكُمۡ وَسَخَّرُ

«Ва сизга осмонлардаги нарсаларни ва ердаги нарсаларни – ҳаммасини Ўз томонидан бўйсундириб қўйди. Албатта, ана шунда тафаккур қиладиган қавм учун оят(белги)лар бордир» (13-оят).

Демак, осмонлардаги ва ердаги ҳамма нарса Аллоҳ томонидан инсон фойдаси учун бўйсундириб қўйилган.

Фақат ақл ишлатиш, тафаккур қилиш орқалигина борлиқдаги барча нарсаларнинг инсон учун бўйсундирилгани англаб етилади ва инсон улардан фойда олади. Ақл юритиш ўз навбатида борлиқдаги барча мавжудот ва ашёларни инсонга бўйсундириб берган Зотга иймон келтириб, ибодат қилишга олиб келади. Иймонсиз, қуруқ илм эса фойда эмас, зарар келтиради.

«Мукамал саодат йўли» китобидан